

پیشگفتار

الف

بسیار خرسندیم که به اهتمام جمع وسیعی از محققین مرکز پژوهش‌های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه و همچنین استادان و دانشجویان دانشگاهها، یک شماره دیگر از متون اسرائیل‌شناسی - آمریکا‌شناسی را در اختیار جامعه علمی و اجرایی کشور قرار می‌دهیم. در این شماره به تناسب تحولات اخیر منطقه‌ای، مقاله‌ای در ارتباط با سیاست‌های مداخله‌جویانه آمریکا در جهان و ارتباط آن با عملیات تروریستی با استدلالها و ارزیابی‌های عالمانه‌ای ارائه شده است.

در این شماره، دو مقاله، اتصالات عمیق میان آمریکا و اسرائیل را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده‌اند. اول، مقاله نقش گروه‌های فشار در شکل‌گیری سیاست خارجی آمریکا نسبت به خاورمیانه، بطور وسیعی این اتصال را به نمایش می‌گذارد و عمق استراتژیک سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه را به موجودیت اسرائیل و تلاش‌های ساختاری جریان صهیونیستی در آمریکا مرتبط می‌سازد. در نیم قرن اخیر، هیچ دولت آمریکایی توان مقابله با نفوذ صهیونیستی در دستگاه حکومتی آمریکا را نداشته است. این واقعیت نشانگر این امر است که دنیای عرب، اسلام و ایران با چه چالش‌های بزرگی در تغییر سیاست آمریکا نسبت به خاورمیانه روبروست.

مقاله دوم به آمریکایی شدن ابعاد فرهنگی و سیاسی تحولات سیاسی در اسرائیل اشاره می‌کند و تأثیر پذیری عمیق روش‌های تبلیغی و منطق سازماندهی‌های سیاسی و ابعاد فرهنگی کار سیاسی در اسرائیل را با توجه به روندها و اندیشه‌های آمریکایی مورد تحلیل قرار می‌دهد. اتحاد استراتژیک آمریکا و اسرائیل بنابه توضیحاتی که در این مقاله آورده شد، صرفاً در عرصه

نظامی نیست بلکه ابعاد بسیار وسیع اجتماعی، فرهنگی و تبلیغاتی نیز دارد. سه مقاله دیگر نیز مسایل مختلف نظامی، قومیتی و امنیت ملی اسرائیل را در این شماره مورد بحث و گفت و گو قرار می دهند.

در این شماره، اسناد مختلفی در رابطه با مسایل مربوط به اسرائیل و همچنین نگاه آمریکاییها نسبت به اسرائیل و جریان صلح آورده شده است. سه گزارش و سه نقد و بررسی کتاب عموماً ارتباطات ساختاری و به هم تنیده آمریکا و اسرائیل را تجزیه و تحلیل می کنند. نقد و بررسی مورد توجه در این شماره مربوط به مهمترین سازمان سیاسی - تبلیغی صهیونیستی در آمریکا موسوم به ایپک است. این تشکیلات عظیم و شاید قوی ترین لابی سیاسی در تاریخ آمریکا، تمامی مسایل مربوط به اسرائیل و خاورمیانه در دستگاه دولتی و قوه مقننه آمریکا را به شدت تحت نظر دارد و با شبکه بسیار پیچیده و نصب افراد کلیدی در این نهادها، جریانهای فکری و به خصوص سیاستگذاری آمریکا را هدایت و کنترل می کند. بسیار خوشحالیم که در این شماره، نمایه دوساله مجله مطالعات منطقه ای را به تفکیک مقاله، موضوع و نویسنده در اختیار پژوهشگران ارجمند قرار می دهیم.

باردیگر از تمامی همکاران خود در تهیه مطالب شماره نهم مطالعات منطقه ای تشکر می کنم: آقایان مسعود آریایی نیا، اصغر افتخاری، محمد حسین حافظیان، مهدی ذاکریان، محمود سریع القلم، سید جواد صالحی، علی اکبر علیخانی، همایون علیزاده، شهریار نیازی و سید حسین نیکنام و سرکار خانم اسراء متهدجد عسگری. امید است این شماره نیز مورد استفاده استادان، دانشجویان و مجریان قرار گیرد، پیشنهادات و نقد دوستان را پذیرا هستیم.

سید حسین موسوی

رئیس هیأت اجرایی مرکز

رابطه عملیات تروریستی و سیاستهای مداخله گرایانه آمریکا

مقدمه

۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، برج دوقلوی ۱۲۰ طبقه ای تجارت جهانی، ساختمان پنج ضلعی وزارت دفاع آمریکا و وزارت خارجه آمریکا مورد حمله قرار گرفت. حمله به مراکز حساس اقتصادی، نظامی و سیاسی توانایی نیروهای اطلاعاتی و امنیتی آمریکا را در شناسایی تروریستها و مقابله با آنها زیر سؤال برد و اثرات فراوانی بر اوضاع داخلی آمریکا و خارج از آن گذاشت: ضریب امنیت شهروندان تنها ابرقدرت باقیمانده پس از پایان جنگ سرد، کاهش یافت؛ محدودیتهایی بر آزادی شهروندان کشور مدعی لیبرال دموکراسی ایجاد گردید، قوانین مربوط به مهاجرت غیر اروپاییان تشدید شد و هزینه مصرفی شهروندان عادی، خصوصاً در حوزه جهانگردی و مراکز تفریحاتی کاهش یافت. در حوزه سیاست خارجی نیز آمریکا محوریت مبارزه علیه تروریسم را جهت تشکیل ائتلافهای جدید بین المللی اعلام نمود، رژیم صهیونیستی اسرائیل با سوء استفاده از وضع موجود، فشار خود را بر فلسطینی ها تشدید کرد؛ جنگ، علیه تروریسم با حمله هوایی علیه افغانستان در ۷ اکتبر آغاز گردید و محققین و سیاستگزاران بسیاری از کشورهای اروپایی و خاورمیانه راهکارهایی را برای حل مشکلات ساختاری و ریشه ای معضل تروریسم در آمریکا و جهان ارایه کردند.

این تحقیق، با توجه به سؤالات محوری آن، دارای سه قسمت اصلی است: در قسمت

* دکتر حسین هرسیج، استادیار علوم سیاسی دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان است.

مطالعات منطقه ای: اسرائیل شناسی - آمریکا شناسی، جلد نهم، ص ص ۲۲ - ۱.